

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAP ULAJDONOS:

K. WEHÉSS SÁNDOR.

Szerkesztőség: Hidutoza 32.

Lapkiadó: **HARMATH JÓZSEF**
kereskedő-nyomdatulajdonos-czég. főtér.

H I R D E T É S I D I J .

Arszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Ismét szőlőinkről.

Lapunk megelőző számában említve volt a phylloxera garázdálkodása, s ha előbb a peronosporáról szoltunk, oka volt az, mert az ellen védekezni sürgősebb. Most pedig szólunk a másik szőlővészről.

Hogy a szilágysági, Nagy-Várad és Arad környéki szőlőhegyek pusztán állanak az elszomorító tény. A veszélyes féreg tagadhatatlanul Erdély határain áll, sőt itt-ott az erdélyi megyékben is felütette a fejét, de hogy nem pusztít oly nagy mértékben, mint ezt az ezelőtt 6—7 évvel Medgyesen és Bánffi-Hunyadon fellépett phylloxera mutatja, oka lehet talajunk szerencsésebb alakulása. Azonban csalódásban ringatni magunkat nem szabad, védekezniünk kell és a védekezés legelső módja a szénkénegegeli gyéritési eljárás.

És hogy ezzel megmenthetjük szőlőinket mutatja az ország több megyéjében sikerrel eszközölt szénkénegezés; meg van mentve a balaton mellékén a barátok 60 hold területű szőlője, meg a budai hegyek közt a Szilágysági Sándor szőlője, megvan mentve kőszorus irónk Jókai szőlője, kik a phylloxera első felléptével mindjárt megkezdették a gyéritési eljárást.

De lássuk mit ír Jókai a „Pesti Hírlap“ 194-ik számában, folyó hó 14-ről.

„Tegnap délután az országgyűlésről egyenesen felmentem a svábhegyre. Ez az én lelkemnek a gyönyörűsége. Az én szép phylloxerás szőlőim soha sem voltak oly szépek, mint a phylloxera harc óta. Dúsgazdag sötét zöld levélzet alatt fürtökkel megrakva. Egy lügason öt tőkén kétszáz fürt látható; mind hazai fajok: piros dinka, mézes, kadarka. A bogyók szépen nőnek, a fürtök nehezednek, s a phylloxerácskák szemmel láthatólag sétálnak a kalap nagyságu sötétzöld leveleken, a hol nem sok kárt tesznek. Szüretfelé majd lemásznak a gyökerekre, s ott elkezdnek szaporodni: én pedig szüret után nekik rontok a szénkénegező-géppel; egy millió phylloxerából megölök 999 ezeret, egyezer megmarad törzs-phylloxerának, az a jövő tavasszal feljön a föld alól, szárnyat kap, repül, telekja a szőlőt petéivel. S így folyik év-évután; ez a harc egy halandó ember és a hallhatatlan féregmilliárd között. És az én szőlőim tudják azt jól, hogy én ő mellettük harcolok, (minden növénynek van lelke; hát a szőlőnek hogyne volna, a ki még az emberi lelket is lelkesebbé tudja tenni.) tudják

jól, hogy az ellenségeikkel küzdök; ők is nagy igyekezettel segítenek, úgy sietnek kövér venyigéket hajtani, új gyökereket verni; védik vitézül az ostromolt positiót, csak úgy hallom a „magyar ne hagyj magad!“ kiáltásukat. Túltesznek az amerikain.

S mindez nem kerül többbe, mint ősszel 15 frt árú szénkénegegbe, s tavasszal ugyanannyi műtrágyába magyar holdanként.

Ha egy ősszel elhagynám a szénkénegezést, a jövő nyáron sárgalevelű szőlőim volnának, a fürtök madár-serétnek maradnának, s őszre tüzelőnek lehetne kivágni ezeket is mint a többit, mint az egész svábhegynek, a sashegynek gyönyörű szőlőit.“

Hát biz ez regény részletnek is igen szép volna hazánk koszorus költőjétől, mennyivel vigasztalóbb, hogy valóság... A nagy regényíró Jókai Mór, s a szintoly nagy történetíró Szilágysági Sándor megmutatták a házának, husz éven keresztül sikeres védekezéssel, hogy a phylloxera nem győzhetetlen!

Mint értesültünk, a városi tanács felfogja körlevélben hívni mindazokat, kik az államtól szénkéneget kívánnak vásárolni, hogy magokat előjegyeztes-

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Szentmihályfalvy Péter.

Urunk születése után 1575-öt irtak.

A kerelő-szentpáli úton véres harc tombolt. Magyar magyar ellen küzdött.

Egy történeti esemény végső felvonása játszott le, melynek első jelenete a Korvin János serge tönkretételével kezdődött, melyre könnyes-szemmel gondol vissza a magyar. Azon időszak volt, midőn a Hunyadiak dicső Magyarországa alig 100 évvel igazságos Mátyás országlása után három darabra volt szakasztva a kelet és nyugot közt folyó küzdelemben, melynek célja volt a mai Lengyelország sorsára juttatni hazánkat.

Választanunk kellett. Vagy csatlakozzék a magyar egészen a törökhöz, s ezzel tegye kockára önállóságát, s élje át a szerbek, bolgárok évszázadokon át tartó kinszenvedését, vagy fogadja el az osztrákhercegből magyar királlyá választott Ferdinánd uralmát, s legyen kitéve annak, hogy Csehország sorsára jusson.

Igy is, úgy is veszedelem volt. A míg a török nem folytatott beolvasztási politikát, addig Ferdinánd nem volt képes megóvni Magyarhont a török hadak sujtólásától. A haza jobjai közt elhatározott szándék volt Erdély fenntartása, mely mint a mai Sweicz az egymásra féltékeny hatalmak által kölcsönösen védelmezett legyen mindaddig, míg kelet vagy nyugot erőt vehet ellenén.

Báthori István volt ez időben Erdély fejedelmi joggal kormányzó vajdája, s rokonszenve a keletet képviselő Török felé hajlott. A német párt Békes Gáspárt küldötte rá sok jó magyarországi fegyverrel, s a protestáns Békes csatára hívó szózata kedves volt az ősi alkotmányukban megbántott csiki- és maroszekei székelység előtt, míg Báthori mellett az udvarhelyszéki, aranyosszéki és háromszéki székelység, s Erdély nemessége gyülekezett.

Magyar itt is, magyar ott is és a szentpáli tér alkalmas volt a lovagesatára, mely Erdély sorsát másfél századra döntötte el.

A Békés serge azon magaslaton volt felállítva, mely a Tordáról Maros-Vásárhelynek irányuló országutat átmetszi. Andrássy Péter csiki székelyeivel keményen verte vissza Székely Mózesnek szintén székelyekből álló serege tüzes tamadásait. Azonban eredmény nélkül, mert Gyulafi László a sereg zömével a közepet, Báthori István a Békes Gáspár által vezetett jobbszárnyat támadta meg, s kard kard ellen kelvén tusára, végre Békés serge ingadozni kezdett, majd összezavarodva futásban keresett menedéket, s a vert had visszavonulót siró tárogatóját sokszorosan túlharogta a Báthori serge győzelmi riadása.

A futó seregben két ifju lovas menekül, Békés két hü embere Szentmihályfalvi Péter és Miklós, kik a Maroson keresztül font veszőgátra tolongó gyalogságtól elválva merészen a folyóba ugrattak. Az idősebb 30, az ifjabb 20 év körüli lehetett, s mindkét lovas

egyenlően kifejlett deli termete, egyenlően merész vágásu arcz éle az első pillanatra sejteté, hogy testvérek.

Most Miklós paripája felkapaszkodott a partra és zászlós kopjáját nyujtotta bátyjának, hogy a merdek partra felsegítse. Egy ugrás még, s a bátyja is fenn volt, s mire az üldözők nyomukba érhetek volna sebes vágatással merültek bé a mezőségi egyhangu dombok közé.

Távol a holtak felett domboruló csatatérről, Alsó-Szt.-Mihályfalva szélén az Aranyos partján állott Szentmihályfalvy Péter udvarháza.

Benn az uri lakban szép fiatal asszony fürge kis fiát altatva figyelt ki a csöndes, hangtalan éjszakába.

Rosz híreket hallott. Összevagdalt székelyek bujdosnak át a falu berkei közt, kik a csatatérről megrendítő híreket beszéltek. Jaj volt a legyőzöttek családjának!

Csak a kis gyermek nem sejtett mindezekről semmit. Egyre kérdezősködött anyjától, mikor érkezik meg már apja, vajjon nem feled-e elhozni a megígért aranyos kardot?

Az anya ajkain mosoly, szemében ragyogó könny van, ajkán mosoly, mellyel kis fiát igyekszik megnyugtanni és szemében könny van, melyet a borús sejtelen idéz elé, midőn férje sorsára gondol.

A fiucska aztán nagy későre elszenderül. Még egyszer megcsókolja, s lehelyezi picziny puha ágyába, hogy újra átadja magát az ésbontó, kétségbe ejtő sejtelmeknek.

sék. Nem kell kicsinyleni a dolgot. Iratkozunk alá, mert most még megmenthetők szőlőink, de ha a phylloxera erőt vett a tőkön, nincs hatalom, mely rombolásának határt szabjon.

K. r.

Intézetek, — melyekbe a polgári-iskolai tanuló át-léphet.

VII.

A m. kir. országos mintarajziskola és rajztanárképző intézetnek feladata a jelenkor igényeinek és az ország szükségének megfelelő rajztanárok szakszerű kiképzése, kik a képzőművészetet valamely ágára, különösen pedig a festészetre vagy szobrászatra szánják magukat, a hivatásukra szükséges ismeretek alapos megszerzésére alkalmat nyújtanak. Ez az intézet Budapesten van, VI. ker. Andrássy-ut 71. sz. alatt; igazgatója Keleti Gusztáv.

Mind a rajztanárjelöltek, mind a művésznövendékek felvételének közös feltételei: a) a 16. korév betöltése; b) ép látérzék; c) gyakorlottság a szabadkézi rajzban, a mit felvételi vizsga útján kell igazolni.

A középiskolai rajztanárjelöltekre nézve a befogadás feltétele a középiskolai érettségi bizonyítvány felmutatása. Az alsóbbfokú rajztanítójelöltek felvételére szükséges, hogy valamely középiskola vagy polgári-iskola VI. osztályát végezték legyen, vagy az elemi tanítói oklevelet előmutassák. A művésznövendék felvételére megkivántatik, hogy a VI. oszt. polg. iskolát, vagy a középiskolának legalább VI. osztályát végezte legyen. Oly művésznövendékek, a kik felül hivatást tanusítanak, az igazgatóság véleményezése alapján, miniszteri engedéllyel felvehetők akkor is, ha a közép- vagy polgári iskolának csupán IV. osztályát, de jó sikerrel végezték.

A felvétel általában ideiglenes jellegű, s csak félévi látogatás és ezalatt kitüntetés szorgalom és tehetség alapján történik a végleges felvétel.

A tanfolyam 4 évre terjed az isk. év szept. elején kezdődik s június hóban végződik.

A 4 évi tanfolyam befejezése után a növendékek képesítő vizsgálatra bocsátatnak, s ennek eredménye szerint rajztanári, vagy rajztanító oklevelet nyernek.

A szép asszony szeméit kerüli az álom. Oly nehezen is telik az éjszaka! Most egyszer a házőrző-ebek örvendező csaholása ismerősök jöttét jelzi, két lovag vágat bé az udvarra, s pár pillanat és Szentmihályfalvy Péter felesége ott sir, ott zokog férje kebelén.

Oda borul, hogy ott sirjon, zokogjon utoljára, mert az udvar csendjét kardcsattogás zaja veri fel: a fejedelmi poroszlok lest hánytak a testvéreknek, s míg az idősebb Péter az uvarház hátulsó ajtaján menekült, öcse Miklós ott vérzett el a túlnyomó számú támadók csapásai alatt . . .

Mért is szülte anyja

Azt a mostohát,

A ki feltalálta

A véres csatát?

éneklí szomorúan a népdal.

A csata lezajlott, s a boszu, az ember ezen legdurvább szenvedélye áldozatok után lihegett.

1575. július 25-én nyílt meg az országgyűlés, mely Báthori István emlékére a hazafi és magyar előtt soha fel nem deríthető homályt borított, „melyen bár áttör a szigoruan számító fejedelem fénysugara, de nagysága mégis azon nagyság marad, melyet bámulunk ugyan, de szeretnünk nem szabad.“ . . . *)

Kolozsvár volt színhelye a szomorú emlékü országgyűlésnek, mely az akkori Erdély virágzó főnemessége ne gyedrészének fejét porba sujtotta.

*) Kővári Erdély történelme. IV. kötet, 31. lap.

Beiratási díj évenként 2 frt. Egész évi tandíj 10 frt. Tehetséges szorgalmas és szegénysorsu növendékek a tandíj fizetés alól felmentethetnek

Szegénysorsu, tehetséges rajztanárjelöltek számára állami ösztöndíjak vannak, melyekre évenként pályázathirdetnek. Pályázati feltételek: a) hogy a pályázó ép látérzékű s legalább 16 éves korát már betöltötte legyen; b) hogy készült-ség tekintetében az intézetbe fogadás fennebb jelzett általános feltételeinek megfelelően.

Az ösztöndíj rendszerint 300 frt. csak egy évre adományoztatik. Az ösztöndíjakért való kérvények az évenként szabályszerűen kihirdetett határidőig, a közokt. miniszterhez címelve a rajztanárképző igazgatójához nyújtandók be.

Az új növendék az 1-ső évben sem tandíjmentességre, sem ösztöndíjra nem számíthat.

Művésznövendékek, vagyis olyanok részére kik csupán valamely művészeti ágban (festészetben, szobrászatban) óhajtják magukat kiképezni, szintén — évenként összesen 1500 frtra menő ösztöndíjak adományoztatnak.

VIII.

Az elemi iskolai tanítóképzőbe felvétetik oly építettű növendék, a ki 15-ik életévét betöltötte s a magyar nyelv, számvetés földrajz, történelem tárgyaiból legalább annyi ismerettel bír, a meynyit a gymnasium vagy reáliskola, vagy a polgári iskola négy osztályában tanulnak; ezt vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy felvételi vizsgalattal igazolja

Elemi iskolai tanítóképzők vannak: Kolozsvárt, Déván, Székely-Keresztúrt, Budapesten stb. A ki a kolozsvári tanítóképzőbe akar felvétetni, folyamodványát augusztus 20-ig az igazgató tanácshoz küldje be. Mellékelni kell hozzá: a) keresztlevelet, b) iskolai bizonyítványt, c) orvosi bizonyítványt a testi épségről és a védhímlőoltásról, és a kik állami segélyben kívánnak részesülni d) szegénységi bizonyítványt. Szegénységi bizonyítvány hiányában a kérelemre 50 kros, a többi bizonyítványokra 15 kros bélyeg ragasztandó. Miután a képezdékben az egyházi kántorság tanítása is elrendeltetett, a végleges felvétel előtt mindegyik belépő növendék megvizsgáltatik, hogy van-e zenei hallása és énektanulásra való képessége.

A kolozsvári tanítóképzőben nincs bennlakás, ellenben a dévaiban és kereszturiban van

Az isk. év szept. elején kezdődik és tart a következő év június hava végeig.

A felállított vérpadon Harina Farkas János, Patócsi György, Miske György, Horváth Menyhért, Kabós Farkas, Bogáthi Gáspár, Barcsai Miklós, Csanádi János, Ósi Miklós, Pókai János, Csáni Miklós és több nemesek elváltak és Békés Gáspár, Telegdi Mihály, Csáki Pál, Bornemissza Boldizsár, Farkas Miklós, Károlyi László, Alárdi Ferencz, Kendi Gábor, Radák László, Veress János, Várfalvi Bálint, Miske András, Andrássi Péter, Ilyés Gáspár, Apor Miklós, Décei Tamás, Széki Kálmán, Pattantyus Balázs, Moré László, Tomori György hontalanokká lettek. Az elmenekültekre kimondatott a fej- és jószágvesztés, s vagyonukra oly barbár módon alkalmazták a törvény szigorát, hogy nejeiket és gyermekeiket is megfosztották minden vagyonuktól . . . És a kegyetlen ítéletet, mint a történelem beszéli, Wesselényi Miklós könnyes szemekkel olvasta fel. „Idegen bujtogatás, elkábitott nemes ábránd ennyi áldozatot alig hozott még . . .“ mondja Erdély történetirója Kővári László,

„Egyetlen túlvonással több századokon át virágzott családok tétettek tönkre!“

Ez a sors érte Szentmihályfalvy Pétert is. Neje ott vonult meg Szent-Mihályfalván egy zsellérházban; míg az ősi lakba idegen ült bé, kinek nem fájt látni a száműzött szegénységgel küzdő családját: a napról-napra halványuló asszonyt kis gyermekével.

Utalan utakon, rengetegek sötétjét keresve bujdosott ki hazájából Szentmihályfalvy Péter a feje felett suhogó hohér bárd elől.

A tanfolyam 4 évre terjed, melynek sikeres elvégzése után a növendék néptanító lehet. Ha tovább kíván tanulni, át-lephet a budapesti all. polg. iskolai tanítóképzőbe. Ebben 5 szakcsoport van, u. m.: a) nyelv és történettudományi; b) mennyiség- és természettudományi; c) művészeti (zene-ének); d) tornászati; e) ipari és polg. isk. rajztanítói szakcsoport. A tanfolyam az a., b., c., d. alatt megnevezett szakcsoportokon 3 évből, az e) alatt megnevezett szakcsoporton 4 évből áll.

IX.

A polgári leányiskolai tanuló át-lephet a kolozsvári felsőbb leányiskolába. A felsőbb leányiskola célja, alkalmat nyújtani arra, hogy benne társadalmunk női tagjai nemük sajátlagossága és a társadalmi viszonyok által feltételezett, s életfentartásukra szükséges általános műveltséget szerezhessenek

A felsőbb leányiskola hat évig tartó tanfolyamból áll, ugyanannyi osztályal

A kolozsvári felsőbb leányiskolában a beiratások szept. 1, 2. 3-ik napján történnek meg. Az I. osztályba legalább 10 éves oly leányok vétetnek fel, a kik az elemi iskola 4. osztályát legalább kielégítő sikerrel végezték s arról bizonyítványt mutatnak fel. A kik 6 elemi osztályt végeztek, azok felvételi vizsgálat nélkül mehetnek a II. osztályba, ha a német nyelvből is megfelelő ismerettel bírnak. A nyilvános polgári leányiskolák IV. osztályát jó sikerrel végzett tanulók a felsőbb leányiskola V. osztályában vizsgálat nélkül léphetnek át, csupán a franczia nyelvből kell felvételi vizsgálatot tenniük, ha azt a polg. iskolában rendszeresen nem tanulták.

E szerint a felsőbb leányiskola 4. alsó osztálya egyenrangú a polg. leányiskola 4. osztályával, miért a polg. leányiskolát másodrendű felsőbb leányiskolának lehet tekinteni.

A kolozsvári felsőbb leányiskolában a beiratási díj 5 frt a tandíj 30 frt. Tandíjmentességre vagy mérséklésre azok számíthatnak, a kik jó bizonyítványaik alapján azokért folyamodnak. A folyamodást a közokt. miniszter urhoz címelve az iskolai bizonyítvány és egy évnél nem régebbi keletű szegénységi bizonyítvány kíséretében, a beiratás alkalmával az igazgatóhoz kell beadni.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 1887. évi 28999 sz. a rendelete folytán az állami felsőbb leányiskola VI. osztályát jó sikerrel végzett s a neveléstanból is

Azok az évezredek óta némán álló havasi sziklák beh sok bujdosó felajdulását hangoztatták valaha vissza . . . Azok a havasokat borító ős erdők, be sok hazátlan magyar sóhaj-tásáról tudnának regélni . . .

Végre túl volt a nagy-váradai vár területén. Előtte állt a nagy alföldi róna, oly beláthatatlan messziségben, mint reá váró bizonytalan jövődő.

Azon daliás időben egy bátor szívű férfiú könnyen szerezhett jó kardjával magának jó szerencsét, mint tette azt a csiki rengetegekből kiüldözött székely primor Andrássi Péter, kinek ivadéka a ma virágzó Csik-Szt-Királyi gróf Andrássy család . . .

Nem is Péteren mult.

Mert a jó székely leventét Ferdinánd király kegyébe vette, s egyik végvára kapitányává nevezte ki.

A kinek van kiért éljen, küzdelmét megédesíti azon tudat, hogy családjáért küzd . . . s bár hazáját nem láthatta is Szentmihályfalvy Péter, de meg volt a reménye, hogy forrón szeretett nejét és imádott kis fiát elvégre kebelére ölelheti.

De a sors mást tartott fenn számára.

Egy napon szürke zekés aranyosszéki legény kereste fel, s hirt hozott hazulról, szomorú izenetet: neje és kis fia halálát tudatta.

Üres lett ekkor Péter előtt a világ. Veszve volt hazája, családjá! Nem volt semmije, senkije többé széles e világon . . .

Abban a vészes, viharos időben, ha valaki megunta életét, könnyen megtudott attól szabadulni.

A végvárok környékén a vitézek hol időtöltésből, hol szükségből mindennap veredtek a törökkel. Egy ily összecsapás alkalmával Szentmihályfalvi Péter holtan hanyatlott alá lováról.

K. Veress Sándor.

előkészített növendékek, kik 16. életévüket be-töltötték, s a tanítónői pályára testileg is alkalmasok, a tanítónképezde III. osztályába felvételi vizsgálat nélkül felvehetők.

A kolozsvári felsőbb leányiskolával kapcsolatban a múlt tanévben női kereskedelmi tanfolyam is volt. Ennek célja a nőknek alsóbb fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése. A tanfolyam megnyitásához az engedélyt a közokt. miniszter úr adja meg. A tanfolyam 8 óra terjed, oct. 1-től május 31-ig. A női kereskedelmi tanfolyamra oly leány növendékek vétetnek fel, a kik a polgári, vagy felsőbb leányiskola 4. osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték és 18 évesnél nem idősebbek.

A kolozsvári múlt évi tanfolyamnak hetenként 14 órája volt. A tanfolyam tárgyai voltak: 1. könyvvitel, 2. kereskedelmi számtan, 3. váltó-isme, 4. általános jog- és kereskedelmi isme, 5. irodai munkák és levelezés, 6. áru- és kereskedelmi földrajz, 7. szépírás. Év végén vizsgát tett és bizonyítványt kapott 15 tanuló. A beiratási díj 2 frt, a tandíj 70 frt volt, mivel a tanfolyam csupán a tandíjakból tartatott fenn.

Ilyen női kereskedelmi tanfolyamot a tordai polg. leányiskolával kapcsolatban is lehetne létesíteni.

VARGA DÉNES,
igazgató.

Turi levél.

Folyó hó 10-én a torda-turi ev. ref. egyház javára nyári táncvigalom rendeztetett. A fényesen és izléssel rendezett állami iskola termében következők vettek részt:

A hölgykoszoru sorában üzv. Simon Lászlóné M.-Fráta, Tarsoly Gáborné Torda, Tarsoly Kálmánné Tur, Száva Sándorné M.-Ör, Felszeghy Dezsóné Tur, Balogh Ferenczné Bányabükk, Ferenczy Józsefné Tur, Szarvadi Józsefné N.-Ilonda, Csipkés Manóné, Tarsoly Albertné, Orbók Sándorné, Marinka Ignáczné, Halmágyi Károlyné, Jeszenszky Miklósné, Kiss Teréz, Kovács Samuné Turból.

A tánczó hölgykoszoru füzérében: Száva Ida M.-Szengyel, Száva Ilonka M.-Ör, Alsó Mariska és Erzsébet Kolozsvár, Eperjesi Etelka M.-Fráta, Balogh Ilona és Lenke Bányabükk, Száva Klári és Zsuzsika M.-Szakáll, Tarsoly Rózika és Margit Torda, Marinka Póli és Róza Halmágyi Róza és Eszti, Jeszenszky Irma, Nagy Jolán, Orbók Irma Turból.

Felülfizettek: Bors Albertné 10 frt, Balogh Ferencz 3 frt, Tarsoly Kálmán 3 frt, Felszeghy Dezső 3 frt, dr. Damokos Andor és Ferenczy József 2—2 frt, Száva Sándor, Száva Domokos, Nagy Olivér, Szarvady József, Bíró Gusztáv, Orbók Sándor, Stary Róbert, Dózsa Domokos, Tarsoly Gábor, Tutsek Ilona 1—1 frt, Marinka Ignác 50 kr, összesen 33 frt 50 kr. Összes bevétel 71 frt, kiadás volt 21 frt.

Tiszta jövedelem 50 frt.

Fogadják a felülfizetők és a közreműködők a segélyezett egyház forró köszönetét.

H I R E K.

— **Retezár Gerő** fiatal szépkészült-ségű mérnököt a kereskedelmi minister az államépítészeti hivatalok személyzeti létszámába ideiglenes minőségű királyi segéd-mérnökévé nevezte ki N.-Szebenbe. Gratulálunk!

— **Városi közgyűlés** volt folyó hó 29-én. Egyik legérdekesebb tárgya volt a Tordai Dalkörnek adandó segély, mely a budapesti dalárversenyre való utazás költségeit fedezné. A közgyűlés a tanács javaslatára 200 frtot szavazott meg.

— **Aratásunk.** Az őszi vetés aratása vége felé jár. A termés jó közepesnek mondható. A törökbuza, mely igen szépen indult a sok esőzés után, szárában jól fejlődött, de a hiányos csözés miatt gyenge eredményre van kilátás.

— **A vármegyei tanítók** 4 heti ipartanfolyama, melyet a megye 300 és az állam 200 frttal segített felállítani, folyó hó 30-án véget ért, s 31-én, vasárnap d. e. 10 órakor lesz a bevégzett munkák kiállítása a volt kaszinó nagytermében, — a mint a falragaszok is jelzik. Az idén a hántatlan és hántott vesszőfonást tanulták és gyakorolták bővebben, mint-hogy tavaly egész hónap alatt a kákafonást kultiválták, most erre csak egy hetet szenteltek a felsőfokú és finomabb szakkereskedelmi tanítván el. Mind a két anyagból tömördek kisebb-nagyobb különböző kivitelű és finom izlésre valló edényeket, szerszámokat, kosarakat készítettek. A szép eredmény Balogh Lajos iparvezetőt dícséri, kinek áldozatjába került a négy heti itt tartózkodás családjával együtt s a ki inkább az ügy iránti buzgóságból jött le s vezette bele szorgalommal a tanítókat a kosárfonás ügyes mesterségébe. Vasárnap 10 órakor lesz ünnepélyes megnyitása a kiállításnak, Simó Béla kir. tanfelügyelő megnyitó beszédével. Itthon nem léte alkalomával Rödiger Béla alispán ur fogja megnyitni a kiállítást, melynek megtekintésére felhívjuk városunk érdeklődő közönségének a figyelmét, annival inkább, mert d. u. már ki fognak osztatni a készített tárgyak készítő tulajdonosainak. A különböző tárgyakról a jövő számban szólnunk, azoknak megtekintése után.

— **Homm Vilma és Lotti** kisasszonyok Tordán. A „Tordai Dalkör“-nek f. é. augusztus hó 7-én rendezendő hangversenyén két kedves vendége lesz városunknak, kik azonban mégsem egészen vendégek, mert városunk szülöttei, de annál inkább kétszeres üdvözléssel fogadjuk őket városunk falai között. Az örvendetes lendületet vett dalkörünk említett hangversenyén Homm Vilma k. a. is részt vesz énekművészetével, testvéreinek Homm Lotti kisasszonynak zongora kísérete mellett, — kik most Deésen laknak s onnan rándulnak le Tordára, szülő városukba. Üdvözljük őket először mint városunk szülötteit, másodsor mint jeles tehetségű ének- és zongora művésznöket. A jól sikerültnek ígérkező estélynek fényét, kétségtelesen nagyban emelni fogják a vendégszereplők s nem csalódnak azon reményünkben, hogy a közönség kellemesen fog gyönyörködni a kiválóknak ígérkező darabokban. Főleg Lotti k. a. dícsérik igen tetszetős zongorajátékáért, Vilma k. a. pedig Deésen és vidéken, Szamosújvárt, Beszterczen, Szászrégenben többszöri énekműkedvelői fellépésével méltó elismerést és jövevet vívott ki mindannyiszor. Ugy halljuk, hogy az általános ismert és kedvelt Nagy Ilona k. a. is, a budapesti m. kir. zeneakadémiának jeles növendéke is részt vesz az ünnepélyen, mint közreműködő a zongorán, melyet virtuozitással kezel. Mindenesetre nagyban fogná fokozni a sikert s a közönség egy tartalmasabb estély gyönyörködtetésének emlékével lenne gazdagabb.

— **A „Tordai Dalkör“,** — mely egykor szép dicsőségnek volt osztályrészese, egy időben hanyatlani kezdett, ujabban azonban dr. Szentpétery Lajos megyei főorvos elnökle alatt megint örvendetes lendületet vett. A budapesti országos dalárünnepélyre készül; tagjai rohamosan igen nagy számban felszaporodtak, Adorján Domokos karnagy vezetése mellett naponként lázas sietséggel foly a gyakorlat. Az utiköltségek fedezésére pár helyen hangversenyt szándékoznak rendezni, egy igen jól sikerült jövedelmező népünnepélyt már rendeztek aug. 7-én pedig egy estélyt rendeznek, melyen műkedvelők is részt fognak venni ének és zongora-előadásaiikkal. Kísérje siker az egylet működését. Az egylet szelleme meg is várja tagjaitól, hogy a táradtsággal szerzett fényt és dicsőséget ne engedjék könnyelműen elhomályosulni.

— **Helyreigazítás.** Az „Aranyosvidék“ 29. számában a zene-egylet által rendezett nyári táncmulatság felülfizetőinek sorából Dulló János 1 frt 20 kr felülfizetéssel tévedésből kimaradt, a mit ezuttal készséggel helyreigazítunk.

— **Egy világgazdalmi árúczikk.** Előfizetőink egyikétől a lapunk múlt számában ugyanezen cím alatt hozottokra azon megjegyzést vesszük, hogy a **Meissner gyógyszerész-féle tyukszem tapasz** nálunk nem olyan ismeretlen, sőt ellenkezőleg többen nagyon becsülik, mert évekkal ezelőtt ezen Meissner gyógyszerész-féle tapasz — ha nem csalódnunk — Pécsről árusított. Ugy látszik **Meissner** gyógyszerész úr nem tartja szükségesnek tapaszát hirdetni, pedig ez — mint előfizetőnk megjegyzi — téves nézet.

Vármegyei rendeletek.

Torda-Aranyosvármegye alispánjától.

Szám **6373**—1892.

Kerekes Etel kórházi ápoló a felvétel alkalmával azon bejelentése, hogy ő Tordán született vagyontalannak bizonyulván, ezen állítás, nevezett ápoló illetőségének kipuhatólására vezetett nyomozat rendőn üzv. Szilágyi Zsigmond által oda módosított, hogy ápoló Torda vidékén született, a hol apja Kerekes György szöcs mesterséget űzött.

Ezen utóbbi állítás kiderítése vállván szükségessé felhívom a városi tanácsot, főszolgabíró urat, hogy a hatósága területén levő anyakönyveknél 1860—1875 ig terjedő időszakra vonatkozólag aziránt nyomozatot tartani sziveskedjék, hogy a születések anyakönyvében Kerekes Etel be van-e jegyezve.

A vizsgálat eredményéről szóló jelentését, siker esetén az anyakönyvi kivonattal, folyó évi augusztus hó 30-ig bevarom.

Torda, 1892. július 21-én.

RÉDIGER BÉLA, alispán

Szám **6427**—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak.

Purger János a pécsi kórházban folyó évi évi február 17-től április hó 4-ig és április hó 6-tól 25-ig rendes betegként ápoló, állítólag N.-üröghi születésű egyén illetőségének megállapítása céljából felkérem tek. czimet, hogy nevezett hatósága területén nyomoztatni, feltalálás esetén illetőségére nézve behatóan kihallgattatni s az eredményről mielőbb értesíteni sziveskedjék. — Torda, 1892. július 23-án.

RÉDIGER BÉLA,
alispán.

Szám **6583**—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak.

Földmivelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltóságának idei 38995. sz. a. valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Tudomásulvétel és az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a német cs. kormánytól nyert érterületek szerint Ausztriából és Magyarországból származó élő sertések, Konstanz, Laufen és Mannheim, az élő szarvasmarhák pedig Konstanz és Mannheim városokba is bevihetők az ismert eddigi feltételek mellett.

Miről czimed tudomásulvétel és közhirrété-vel végett értesítettik.

Torda, 1892. július 26-án.

RÉDIGER BÉLA, alispán.

Szám **6582**—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak.

Földmivelésügyi m. kir. minister ur ő nagyméltósága idei 1349 eln. sz. a. általam megküldött 151. számú rendeletével, valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet bocsátotta ki:

Folyó évi január hó 27-én 161. eln. számú leiratommal kapcsolatosan tudomásulvétel és az érdekelt közönség megfelelő tájékoztatása végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a cs. és kir. közös külügyministerium folyó évi július hó 16-án 28549—9. sz. a. kelt értesítése szerint, a Francia kormány a budapesti állatvásárról Franciaországba kivitt élőjuhok származási igazolványait ezen esetben is érvényesnek fogadja el, ha azok nem az állatok származási helyén, hanem a budapesti állatvásáron állítatnak az ott működő állami állatorvos elé. Az állami állatorvos által ezen származási bizonylatokon igazolandó az, hogy ő az állatokat megvizsgálta és teljesen egészségeseknek találta és hogy az állatok származási helye az állatok elhajtása idejében, valamint az ezt közvetlenül megelőzőleg hat heten keresztül juhokra nézve veszélyes ragados betegségtől teljesen mentes volt. Ezen bizonyítványok a kiállításuk napjától számítandó 8 napig érvényesek.

Miről czimed tudomásulvétel és közhirrété-vel végett értesítettik.

Torda, 1892. július 26.

RÉDIGER BÉLA, alispán.

Szám 6410—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak

A kolozsvári „Károlyina“ országos kórházban a folyó 1892 év I. negyedében apolt Sztán Tódor, a ki a betegfelvételi könyv adatai szerint 25 éves, gör. hath. vall. nőtlen és 1888. évben az 50-ik gyalogezredhez besorozva lett, magát szerkesorai illetőségűnek valotta, azonban ott, a megejtett nyomozat szerint teljesen ismeretlennek mutatkozott.

Felhívom azért — városi tanácsot — főszolgabíró, hogy nevezett hatósága területén a legszorgosabban puhatolja, feltalálása esetén öt illetőségi viszonyaira nézve tüzetesen hallgassa ki és az eredményről 30 nap alatt tegyen hozzám jelentést.

Torda, 1892. július 23-án.

RÉDIGER BÉLA, alispán.

Szám 6188—1882.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak.

Megyénk közigazgatási bizottságának folyó hó 13-án tartott ülése határozata értelmében jelentést kell tennem a jövő közigazgatási ülésen, hogy a szerbtövis kiirtása tárgyában alkotott megyei szabályrendelet erre vonatkozó intézkedései a kellő szigorral és eredménnyel foganatosítottak-e?

Mínthogy pedig kiutazásaim alkalmával, arról győződtem meg, hogy közigazgatási tekintetben ezen felette fontos intézkedés mindenütt nem a kellő szigorral hajtatik végre, felhívom a tek. czimet, miszerint azonnal és a legnagyobb szigorral ugy intézkedjék, hogy a szerbtövis kiirtás a hatósága alatti területén a vonatkozó szabályrendelet értelmében a legnagyobb szigorral hajtassék végre, s annak keresztül viteléről ugy a tekintetes czim mint közegei kiutazásaik alkalmával szerezenek meggyőződést és a mulasztás elkövetők ellen a megengedett törvényes szigor alkalmazni tartsa felelősség terhe alatti kötelességének.

Egyszermind felhívom, hogy jelenrendeletem értelmében tett intézkedései és annak eredményéről jövő augusztus hó 5-ik mulhatatlanul tegyen ide jelentést.

Torda, 1892. július hó 14-én.

RÉDIGER BÉLA, alispán.

Sz. 6094—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak.

Földmivelségi m. kir. minister úr ő nagyméltósága idei 31060. sz. a. valamennyi törvényhatósághoz a következő körrendeletet bocsájtotta ki A torgalomba hozott kisebb élőállatokkal való bánásmód az országterületének legnagyobb részén nemcsak a humanitarus értelemben vett állatvédelem, hanem az állattenyésztés, állategészségügy, és a közlekedés szempontjából is, sok kifogás alá esvén, ezen ügynek rendeleti uton való szabályozását tartom szükségesnek.

A belügyi m. kir. minister ural egyértőleg megállapított, e tárgyra vonatkozó rendeletet tehát a. idezárva tudomás vétel és szigorú végrehajtás végett ezennel megküldöm a törvényhatóságnak.

Mínthogy pedig tádomásom szerint egyes

törvényhatóságok területén ez intenczióknak megfelelő és a most kiadott rendeletben foglalt intézkedéseket tartalmazó törvényhatósági szabályrendelet van érvényben, az ilyen törvényhatóságokat a jelen rendeletem végrehajtásától felmentem, de azokat érvényben levő szabályrendeletüknek újból leendő kihirdetésére utasítom.

Mínthogy köztörvényhatóságunknak erre vonatkozólag a m. kir. belügyminister úr által 1885. év július hó 9-én 35689. sz. a. megerősített szabályrendelete van, ennél fogva felhívom uraságot, hogy az érvényben levő szabályrendeletet újból hirdesse ki.

Torda, 1892. július hó 14-én.

RÉDIGER BÉLA, alispán.

Sz. 4649.
1892. kvi

Arverési hirdetmyi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak Márczisz Juon lui Juon s neje Motyok Veronika végrehajtást szenvedő elleni 150 frt kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a járai kir. járásbíró) területén lévő Felső-Füle község határában fekvő a felső-fülei I. hrsz. 44 tjkvben A + 114 hrsz. kaszáló 223 frt 153/1 hrsz. a kaszáló 71 frt 181 hrsz. kaszáló 133 frt 194/1 hrsz. a kaszáló 17 frt 248/1 hrsz. a legelő 11 frt 404. 405. hrsz. legelő és szántó 31 frt 636/2 hrsz. szántó 3 frt 707/2 hrsz. alatti szántó 11 frt 915/2 hrsz. szántó 6 frt 938/2 939/2 hrsz. szántó 18 frt, 964/1 szántó 22 frt 966/1 hrsz. kaszáló 25 frt 977/1, 978 hrsz. alatti szántó 154 frt, 2020/1 hrsz. a szántó 107 frt összesen az árverést 668. frt ezennel megállapított kikiáltástárban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi szeptember hó 28-án napján d. e. 9 órakor Felső-Füle községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak végrehajtató kivételével az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 66 frt 70 krt. osztr. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1892 évi máj. hó 30-én.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Solymosi Miklós,
kir. törvényszéki bíró.Sz. 4648.
1891. kvi.

Arverési hirdetmyi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tordai kisegítő takarékpénztár végrehajtónak, Koptyl Vaszilika végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a

tordai kir. törvényszék (az alsó-járai kir. járásbíró) területén levő Sütmegek község s határában fekvő a sütmegek 14 számú tjkvben A—18/2 hrsz. alatti kert 55 frt a 70., 71. és 72 hrsz. alatti határtelek 173 frt 130/3 hrsz. a legelő 6 frt 177/1 hrsz. alatti szántó 36 frt 251/3 hrsz. a szántó 24 frt 352/2 hrsz. szántó 32 frt 394/2 hrsz. a kaszáló 21 frt 427. 458 hrsz. alatti szántó 25 frt 477/4 hrsz. szántó 21 frt 632/2 hrsz. alatti szántó 17 frt 896/2 hrsz. kaszáló 36 frt 914/3 hrsz. alatti kaszáló 10 frt 982/2 hrsz. alatti szántó 17 frt összesen az árverést 525 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi október hó 18-ik napján d. e. 9 órakor Sütmegek községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 52 frt 50 kr. o. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény- cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1891. évi máj. hó 30-án.

A tordai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Solymosi Miklós,
kir. törvényszéki bíró

Szám 35—1892.

bírói végrehajtó.

Arverési hirdetmyi kivonat.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tordai kir. járásbíró 1892. évi 740. számú végzése következtében Dobál Antal kolozsvári ügyvéd által képviselt Reil és Tokosczég javára Dr. Horváth Miklós ügygondnok által képviselt gr. Spannochi Leo ellen 74 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 693 frt krra becsült u. m. vadász fegyverek és egyéb vadász felszerelvények lóvak. bőri butorok és egy sárga bricska bőrüléssel mint ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. bíróság 856. 1892. számú végzése folytán 74 frt tőkekövetelés, ennek 1891. évi ápril hó 20-ik napjától járó 6%-kamatai és eddig összesen 44 frt 74 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Gerenden a község házában leendő eszközésére 1892. évi augusztus hó 3-dik napjának d. e. 10 órája határidőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legőbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tordán, 1892. évi július hó 19-ik napján.

Germán János,
kir. bírósági végrehajtó.

H I R D E T É S E K

felvételnek

az „ARANYOSVIDÉK“ kiadóhivatalában

Hid-utca 32. szám.